

ушкоджені потерпілому або його смерть. Практичне значення отриманих результатів полягає в авторських пропозиціях щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства.

Ключові слова: психічне насильство, погроза щодо працівника правоохоронного органу, кримінальна відповідальність, погроза вбивством, погроза насильством, погроза знищенням або пошкодженням майна.

Резюме

Оленина Я. Г. Особенности уголовной ответственности за угрозу относительно работника правоохранительного органа (ч. 1 ст. 345 УК Украины).

В статье рассматриваются особенности уголовной ответственности за угрозу относительно работника правоохранительного органа, предусмотренную ч. 1 ст. 345 Уголовного кодекса Украины. Проводится комплексный анализ угрозы как уголовно-правового явления, её признаков, соотношения с понятием психического насилия. Также исследуется объект угрозы относительно работника правоохранительного органа, характеризуются отдельные виды угроз, предусмотренные в ч. 1 ст. 345 УК Украины, определяется момент их окончания. Указываются особенности квалификации угрозы относительно работника правоохранительного органа в сочетании с преступлениями против жизни, здоровья, собственности. Рассматриваются случаи, когда вследствие угрозы происходит нанесение телесных повреждений потерпевшему или его смерть. Практическое значение полученных результатов заключается в авторских предложениях по усовершенствованию действующего уголовного законодательства.

Ключевые слова: психическое насилие, угроза относительно работника правоохранительного органа, уголовная ответственность, угроза убийством, угроза насилием, угроза уничтожением или повреждением имущества.

Summary

Olenina Y. Peculiarities of Criminal Responsibility for Threat to a Member of Law Enforcement Agency (Part 1 Article 345 of the Criminal Code of Ukraine).

The paper deals with the peculiarities of criminal responsibility for threat to a member of law enforcement agency, provided as crime for the part 1 article 345 of the Criminal Code of Ukraine. Author analyses the threat as criminal phenomenon, its features and relation to the mental violence, explores the object of the threat to a member of law enforcement agency, characterizes certain types of threats, mentioned in the part 1 article 345 of the Criminal Code of Ukraine, defines the moments of their ends. This article also specifies the peculiarities of evaluating the threat to a member of law enforcement agency in combination with crimes against life, health, property; reviews the cases of the threat causes the bodily injury or the death of a victim. The practical significance of the research results consist in the author's suggestions for improving the current criminal legislation.

Key words: mental violence, threat to a member of law enforcement agency, criminal responsibility, threat of murder, threat of violence, threat of destruction or damage to property.

Отримано 10.04.2014

УДК: 349.3: 364.465

А. С. ПОРФИМОВИЧ

Анастасія Сергіївна Порфимович, магістр Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ДО ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У нових соціально-економічних умовах розвитку проблеми соціального захисту студентів ВНЗ в Україні не тільки не втратили своєї актуальності, а й набули особливої гостроти. Окремі аспекти соціального захисту студентської молоді залишаються відкритим для пошуку законодавчого вирішення актуальних та проблемних питань, серед яких необхідно виділити: 1) забезпечення студентів житлом на час навчання; 2) студентські стипендії; 3) соціальне забезпечення студентів із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; 4) допомога у працевлаштуванні випускників ВНЗ; 5) матеріальна допомога студентам; 6) соціальна допомога студентам з проблемами здоров'я.

Предметом дослідження у статті є проблемні питання соціального захисту студентської молоді в Україні.

Метою статті є огляд стану соціального захисту студентів ВНЗ в Україні, аналіз вітчизняного законодавства з питань соціального захисту студентської молоді в Україні та наукових робіт задля виявлення проблемних питань щодо реалізації державою соціального захисту студентів та внесення пропозицій щодо їх вирішення.

Питання соціального захисту студентської молоді в Україні залишається в центрі постійного наукового інтересу, дослідженням якого займалися: І. В. Боберська, О. В. Наумкіна, І. Кононенко, М. П. Бублій, Т. Іщенко, С. О. Горбунова, О. Федорова, І. С. Кругляк, А. В. Коновалов, М. О. Шишкова та ін.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» студент – особа, яка в установленому порядку зарахована до вищого навчального закладу і навчається за денною (очною), вечірньою або заочною, дистанційною формами навчання з метою здобуття певних освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівнів¹.

Т. Іщенко акцентує увагу на тому факті, що студентство є складовою частиною такої суспільної групи, як молодь. Як соціальна група вона наділена всіма якостями, властивими молоді. Однією із специфічних особливостей є соціальний престиж, оскільки більшість студентів усвідомлюють, що вищий навчальний заклад є одним із засобів соціального просування².

Конституція України закріплює право кожної людини на освіту. Держава забезпечує доступність і безоплатність вищої освіти в державних та комунальних навчальних закладах; розвиток вищої й післядипломної освіти різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг студентам³.

Декларація України «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» від 15 грудня 1992 р. № 2859 визначає головні завдання щодо надання державою кожній людині соціальних послуг, спрямованих на навчання, виховання, духовний та фізичний розвиток, а також професійну підготовку⁴.

Реалізація державної молодіжної політики знайшла своє відображення в Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 р., який передбачає, що Україна гарантує молодим громадянам рівне з іншими громадянами право на освіту, культурний розвиток, дозвілля і відпочинок⁵.

Соціальний захист студентства у ВНЗ України здійснюється за багатьма напрямками. Одним із головних з них є забезпечення студентів житлом (гуртожитком) на час навчання, особливо студентів, які не мають змоги проживати з сім'єю чи забезпечити себе власним житлом, або навчаються в містах, далеко від свого місця проживання.

За даними Міністерства освіти і науки України у 2013 р. до ВНЗ України I–IV рівнів акредитації всіх форм власності та підпорядкування зараховано 468 тис. молодих людей, у тому числі 221,5 тис. осіб за кошти державного та місцевого бюджетів, що становить майже 50 %⁶. З Програми «Гуртожиток — наш дім» на період 2008–2015 рр., яку затверджено Наказом Міністерства аграрної політики України 19 червня 2008 р. № 376, можна дізнатися, що у середньому на одного студента-аграрника припадає близько 5 кв. м житлової площі за норми 8 кв. метрів⁷. Аналізуючи вказаний нормативний акт, можемо констатувати, що рівень забезпеченості гуртожитками студентів-аграріїв в 4 рази менше за санітарну норму.

Водночас відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я «Про встановлення граничного розміру плати за проживання в студентських гуртожитках вищих навчальних закладів державної та комунальної форм власності» від 28 березня 2011 р. № 284/423/173, граничний розмір плати за проживання в студентських гуртожитках ВНЗ державної та комунальної форм власності виходячи з нормативу 6 кв. м житлової площі (для новозбудованих гуртожитків – 8 кв. м житлової площі), не може перевищувати: для студентів, абітурієнтів вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації – 40 % розміру мінімальної ординарної (звичайної) академічної стипендії ВНЗ відповідного рівня акредитації⁸.

Таким чином, вважаємо, що проблема в забезпеченні студентської молоді місцями в гуртожитках залишається актуальною і сьогодні. Також не вирішено питання стосовно поліпшення умов проживання і відпочинку, з приведенням їх у відповідність із сучасними вимогами. Проблемним залишається питання оплати за проживання в студентському гуртожитку. Вирішення цієї проблеми, вважаємо за доцільне, продовження Державної програми «Студентський та учнівський гуртожиток», яка діяла на період 2007–2010 рр. або затвердження на державному рівні Програми діяльності «Гуртожиток – наш дім» на період 2014–2015 рр. за аналогією програми, що затверджена наказом Міністерством аграрної політики України від 19 червня 2008 р. № 376.

У ст. 54 Закону України «Про вищу освіту» передбачено право на матеріальне заохочення за успіхи у навчанні та активну участь у науково-дослідній роботі. Студенти вищих навчальних закладів мають право на отримання стипендій, призначених юридичними та фізичними особами, які направили їх на навчання, а також інших стипендій відповідно до законодавства⁹.

Виплата стипендій студентам ВНЗ є основою соціальної підтримки та захисту студентів, які навчаються за державним замовленням, а також є заохоченням до підвищення рівня своїх знань. Урегулювання питання щодо призначення та виплати стипендії, її розміру та порядку нарахування визначається постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення». Відповідно до Постанови у студентів з'явилась можливість одночасно отримувати як академічну, так і соціальну стипендії. Соціальні стипендії надаються з метою підтримки окремих категорій студентів, які потребують соціального захисту та яким за підсумками навчання не призначена академічна стипендія.

Значне місце в системі підтримки та заохочення найбільш обдарованих студентів займають академічні іменні стипендії, а також низка стипендій імені видатних українців, зокрема В. Чорновола, В. Івашка, М. Посмітного, М. Амосова, М. Грушевського, В. Гетьмана. Порядок призначення й виплати вищевказаних стипендій визначається рядом нормативно-правових актів¹⁰.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання стипендіального забезпечення» від 5 березня 2008 р. № 165 мінімальна ординарна (звичайна) академічну стипендію у розмірі для студентів вищих навчальних закладів I–II рівня акредитації, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» або «бакалавр», становить 550 гривень на місяць; для студентів вищих навчальних

закладів III–IV рівня акредитації, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст» або «магістр» – 730 гривень на місяць¹¹.

Враховуючи сьогоdnішній стан стрімкої залежності студентів від економічного середовища в країні та середніх статистичних показників умов проживання, розмір мінімальної студентської стипендії не забезпечує достатнє матеріальне становище, що свідчило б про ведення самостійного життя, а тому доцільним було б підвищення мінімальної студентської стипендії до рівня, більшого за розмір прожиткового мінімуму.

Відповідно, Законом України «Про державний бюджет на 2014 рік» від 16 січня 2014 р. № 719-VII прожитковий мінімум на одну особу з розрахунку на місяць у розмірі 1 176 гривень та для тих, кого відносять до основних соціальних і демографічних груп населення: дітей віком від 6 до 18 років – 1 286 гривень та працездатних осіб – 1 218 гривень¹². Для покращення рівня соціального захисту студентів, демографічних показників у країні та створення відповідних умов для того, щоб молодь була заінтересована у створенні сім'ї, мінімальна стипендія повинна хоча б дорівнювати прожитковому мінімуму.

Законодавством України передбачено специфічні види соціальної допомоги окремим категоріям студентства. Законом України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» передбачено повне державне забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа в навчальних закладах мають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, віком до 18 років та особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, при продовженні навчання до 23 років або до закінчення відповідних навчальних закладів¹³. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2005 р. № 823 «Про затвердження Порядку надання одноразової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку» встановлено, що розмір одноразової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, у 2013 р. становила 1 810 гривень на одну дитину. Якщо дитина не отримала з будь-яких причин одноразової допомоги в установленій строк, виплата може бути здійснена протягом трьох років¹⁴.

Однак проблемою соціального захисту студентів із числа дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування є не тільки матеріальне забезпечення та грошова допомога таким студентам, а й підтримка у соціалізації та пристосуванні дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до проживання в суспільстві. Адже багатьом з таких студентів у майбутньому важко сформувати свою власну повноцінну сім'ю.

Іншою категорією студентів, які мають особливі пільги, є студенти із числа дітей-інвалідів. Для здійснення фахової підготовки інвалідів у вищих навчальних закладах законодавством України, зокрема Законом «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21 березня 1991 р., передбачено ряд гарантованих пільг в одержанні ними вищої освіти в державних навчальних закладах¹⁵.

Аналізуючи питання доступності вищої освіти для інвалідів, погоджуємося з думкою О. Федорової, що розширення доступності вищої освіти для інвалідів, інтеграція їх в освітнє середовище ускладнюється рядом факторів, зокрема: недостатньою розробленістю нормативно-правової бази щодо вищої освіти; недостатнім рівнем інформаційного забезпечення; незабезпеченістю безбар'єрного архітектурного середовища; недостатнім рівнем виробництва засобів технічної компенсації обмежених можливостей, спеціального обладнання; відсутністю дієвої політики трудової зайнятості інвалідів; несформованістю системи підготовки спеціалізованих кадрів, викладачів та співробітників¹⁶.

Не вирішеною проблемою з питання соціального захисту студентів з числа осіб з обмеженими фізичними можливостями є питання забезпечення транспортом, оскільки не всі студенти навчаються за місцем свого проживання, а деякі з них не мають змоги дістатися до навчальних закладів у своєму місті або за його межами.

На нашу думку, чи не найголовніша проблема професійно-технічної і вищої освіти в Україні – це працевлаштування студентів після завершення навчання, яка постає перед державою, що гарантує студентам забезпечення робочими місцями. Однак з року в рік це питання поглиблюється та студентам все важче реалізувати свої здібності на ринку праці.

Стаття 5 Закону України «Про зайнятість населення» від 5 липня 2012 р. передбачає, що молодь, яка закінчила або припинила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби (протягом шести місяців після закінчення або припинення навчання чи служби) і яка вперше приймається на роботу, належить до категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню. Для працевлаштування студентів, випускників вищих навчальних закладів підприємствам, установам та організаціям з чисельністю штатних працівників понад 20 осіб встановлюється квота у розмірі 5 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників за попередній календарний рік¹⁷.

Кожного навчального року ВНЗ України випускають надто велику кількість юристів, економістів, фінансистів, менеджерів, програмістів, журналістів. Спостерігаючи тенденції запропонованих вакансій на сучасному ринку праці – існує реальний надлишок у таких кваліфікованих працівниках¹⁸.

Погоджуємося з думкою, що найчастіше випускникам вузів пропонують посади торгових представників, консультантів, мерчендайзерів, операторів call-центру. Більшість потенційних роботодавців стверджують, що готові прийняти молодь без практичних навичок у разі, коли випускник вузу бажає працювати і підвищувати свою кваліфікацію, але при цьому не вимагає великої зарплати. Керівники підприємств більше заінтересовані приймати на роботу професіоналів, що ускладнює працевлаштування фахівців-початківців¹⁹.

До вирішення соціальних проблем студентів активно залучаються недержавні формування. Майже в усіх навчальних закладах діють первинні профспілкові організації студентів, що входять до Федерації профспілок України та Профспілок працівників освіти і науки України. Однак останнім часом роль профспілок у студентському середовищі зменшується, перевага віддається студентському самоврядуванню²⁰.

Варто підтримати позицію А. В. Коновалова та О. М. Шишкової, згідно з якою багаторічні законопроектні потуги залишають без змін зміст ст. 38 «Студентське самоврядування» Закону України «Про вищу освіту» і п. 49–57 «Органи студентського самоврядування у вищому навчальному закладі» Положення про державний вищий навчальний заклад. Саме ці два нормативних акти надають формальні правові підстави діяльності студентського самоврядування у вузах, «прописування» його питань в статутах вищих навчальних закладів. Згідно зі ст. 37 загальні збори (конференція) трудового колективу вузу мають затверджувати Положення про органи студентського самоврядування. Тут, можливо, йшлося про певну регулятивну схему з боку трудового колективу. Вона вкладалася в послідовність ухвали студентами «власного» положення та подальшого його вже затвердження всім колективом вузу. Але чи то лінгвістична неточність, чи то глибокий філософський задум надають нового мислення. Зважаючи на законний вільний вибір форм (органів) студентського самоврядування, певний (будь-який) орган студентського самоврядування ухвалює положення «про себе», а трудовий колектив дає власну оцінку необхідності чи доцільності такого органу через затвердження його положення²¹.

Таким чином, досліджуючи питання соціального захисту студентської молоді в Україні, робимо висновок, що проблемами, які потребують негайного вирішення на законодавчому рівні, досі залишаються незабезпеченість студентів на час навчання у ВНЗ тимчасовим житлом – місцями в гуртожитках. Існує тенденція недотримання ВНЗ вимог чинного законодавства в частині обов'язкового нормативу квадратних метрів, які припадають на одного студента, в разі поселення його у студентський гуртожиток, а також невідповідна вартість оплати за проживання фінансовим можливостям студентів. Тому важливим питанням є проведення якісного контролю з боку держави діяльності ВНЗ щодо забезпечення студентам місць у гуртожитках.

За існуючої проблеми, як вихід із ситуації, можливе залучення іноземних інвесторів для будівництва та реконструкції гуртожитків для студентів, з подальшим виділенням певної кількості бюджетних місць для навчання студентів тих іноземних держав, інвестори яких зацікавлені у будівництві та розширенні мережі гуртожитків для студентів. Подальше впровадження Державної програми «Студентський та учнівський гуртожиток», яка діяла на період 2007–2010 рр. або затвердження Програми діяльності «Гуртожиток – наш дім» на період 2014–2015 рр. за аналогією програми, що затверджена наказом Міністерством аграрної політики України.

Стипендіальне забезпечення студентів у сучасних економічних умовах, з врахуванням підвищення середньостатистичної «вартості» проживання, не відповідає конституційним засадам та принципам соціального захисту студентства, оскільки розмір мінімальної студентської стипендії не забезпечує достатнє матеріальне становище та є нижчим від прожиткового мінімуму, встановленого державою. А тому для підняття на новий щабель рівня соціального захисту студентства в Україні та досягнення хоча б європейський стандартів мінімальна студентська стипендія має дорівнювати прожитковому мінімуму або бути вищою за нього.

Проблеми працевлаштування студентів вимагають проведення заходів щодо покращення державної молодіжної політики в частині моніторингу і популяризації затребуваних на ринку праці спеціалізацій та професій серед студентської молоді, яка є економічно активним населенням України.

Соціально незахищеною та неадаптованою досі залишається студентська молодь з обмеженими фізичними можливостями внаслідок відсутності у більшості ВНЗ можливості пристосування до архітектурних особливостей будівель, забезпечення кваліфікованими кадрами по роботі з такою категорією студентів, а також технічних пристроїв та відповідної апаратури, транспортного забезпечення тощо.

Для вирішення проблеми соціальної адаптації та захисту студентів з обмеженими фізичними можливостями державі необхідно більш активно залучати недержавні та громадські формування для участі у реалізації її молодіжної політики. Як приклад, ВНЗ в Україні, що мають складні архітектурні умови для навчання студентів з обмеженими фізичними можливостями, на договірних засадах можуть залучати підприємства, установи та організації, які є власниками або користувачами приміщень або будівель, мають необхідні транспортні засоби, пристосовані для життєдіяльності людей з фізичними обмеженими можливостями, для проведення навчання, забезпечення транспортування чи дозвілля таких студентів. Держава в цьому випадку буде виступати гарантом у зменшенні податкового навантаження на відповідні підприємства, установи та організації або забезпечувати оплату за користування такими приміщеннями чи транспортом.

¹ Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 № 2984-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 20. – Ст. 134.

² Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури / С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с. – С. 95.

³ Конституція України від 28.06.1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.

⁴ Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні: Декларація від 15 грудня 1992 р. № 2859 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 16. – С. 9.

⁵ Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 05.02.1993 р. № 2998-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 16. – Ст. 167.

- ⁶ Міністерство освіти і науки України // [Електронний ресурс] Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua>
- ⁷ Про затвердження Програми діяльності «Гуртожиток – наш дім» на період 2008 – 2015 років: Наказ Міністерства аграрної політики України від 19 червня 2008 року № 376 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>
- ⁸ Про встановлення граничного розміру плати за проживання в студентських гуртожитках вищих навчальних закладів державної та комунальної форм власності: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України від 28.03.2011 р. № 284/423/173 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
- ⁹ Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 № 2984-III / Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 20. – Ст. 134.
- ¹⁰ Студентська молодь України: сучасний вимір щорічна державна доповідь президентів України, Верховній раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2008 року) / [за ред. Ю. О. Павленко, Р. Г. Драпушко, О. С. Лозовицький, А. О. Мішин]. – К.: 2009. – 130 с. – С. 10–13.
- ¹¹ Деякі питання стипендіального забезпечення: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.2008 року № 165. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
- ¹² Про державний бюджет України на 2014 рік: Закон України від 16.01.2014 № 719-VII / Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 9. – Ст. 93.
- ¹³ Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 № 2342-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 6. – Ст. 147.
- ¹⁴ Про затвердження Порядку надання одноразової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2005 р. № 823 // [Електронний ресурс] База даних «Законодавство України». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
- ¹⁵ Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.91 № 876-XII // Відомості Верховної Ради УСРС. – 1991. – № 21. – Ст. 252.
- ¹⁶ Федорова О. М. Інтеграція осіб з обмеженими можливостями в соціумі через механізми університетської освіти / О. М. Федорова. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
- ¹⁷ Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 24. – Ст. 243.
- ¹⁸ Представникам виробничих професій легше знайти роботу з достойною зарплатою [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби зайнятості. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua>
- ¹⁹ Студентська молодь України: сучасний вимір щорічна державна доповідь президентів України, Верховній раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2008 року) / [за ред. Ю. О. Павленко, Р. Г. Драпушко, О. С. Лозовицький, А. О. Мішин]. – К., 2009. – 130 с. – С. 50.
- ²⁰ Там само. – С. 50.
- ²¹ Права студентів: В 2 ч. / Автори-упорядники: А. В. Коновалов, М. О. Шишкова. – Х.: [Харківський міський центр дозвілля молоді], 2009. – Ч. 2. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://profkom-nmu.kiev.ua/book/export/html/261>

Резюме

Порфимович А. С. До питання соціального захисту студентської молоді.

Стаття присвячена питанням соціального захисту студентів вищих навчальних закладів в Україні. Висвітлено нормативно-правові акти, що регулюють це питання. Розглянуто актуальні проблеми соціального захисту студентської молоді: надання студентам житла на час навчання; студентські стипендії; соціальний захист студентів з числа сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; сприяння у працевлаштуванні випускників вищих навчальних закладів; соціальна підтримка студентів з проблемами здоров'я. Визначено шляхи підвищення рівня соціального захисту студентської молоді в сучасний період.

Ключові слова: студентська молодь, соціальний захист, забезпечення житлом, соціальні стипендії, працевлаштування студентів.

Резюме

Порфимович А. С. К вопросу социальной защиты студенческой молодежи.

Статья посвящена основным направлениям социальной защиты студентов высших учебных заведений в Украине. Освещены нормативно-правовые акты, регулирующие этот вопрос. Рассмотрены актуальные проблемы социальной защиты студенческой молодежи: предоставление студентам жилья на время учебы; студенческие стипендии; социальная защита студентов из числа сирот и детей, лишенных родительской опеки; содействие в трудоустройстве выпускников высших учебных заведений; социальная поддержка студентов, имеющих проблемы со здоровьем.

Ключевые слова: студенческая молодежь, социальная защита, обеспечение жильем, социальные стипендии, трудоустройство студентов.

Summary

Porfimovich A On the issue of social protection of student youth.

The article is devoted to the major areas of social protection of university students in Ukraine. Cover age of major normative legal acts of current legislation governing this issue. Displayed current problems of social security students: provide students with housing for the study; student grants (scholarship); social protection students with numbers of orphans and children deprived of parental care; assistance in employment of university graduates; social support for students with health problems. And analyzes the main ways of overcoming the crisis in this area.

Key words: student youth, social protection, housing, social grants, employment of students.

Отримано 10.04.2014